

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.6.24
KOM(2010)331 galutinis

2010/0179 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiama Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos nuostata dėl minimalaus standartinio tarifo taikymo trukmės

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1. 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos¹ (toliau – PVM direktyva) 97 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad nuo 2006 m. sausio 1 d. iki 2010 m. gruodžio 31 d. standartinis tarifas negali būti mažesnis nei 15 proc., o 97 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad pagal Sutarties 93 straipsnį Taryba nusprendžia, koks turi būti pridėtinės vertės mokesčio (PVM) standartinio tarifo dydis, kuris bus taikomas po 2010 m. gruodžio 31 d.
2. Ši nuostata grindžiama Europos bendrijos steigimo sutarties (toliau – EB sutarties) 93 straipsniu. Nuo 2009 m. gruodžio 1 d. vietoje EB sutarties 93 straipsnio įsigaliojo Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 113 straipsnis. SESV 113 straipsnyje nustatyta, kad Taryba, sprendama pagal specialią teisėkūros procedūrą ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu bei Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, vieningai priima nuostatas dėl apyvartos mokesčius reglamentuojančių teisės aktų suderinimo, kiek tai yra būtina siekiant užtikrinti, kad būtų sukurta ir veiktų vidaus rinka bei būtų išvengta konkurencijos iškraipymo.
3. Siekdama 1993 sausio 1 d. sukurti vidaus rinką, Komisija pateikė pasiūlymus, kuriais siekiama galutinės mokesčių derinimo sistemos sukūrimo.
4. Tačiau paaiškėjus, kad Komisijos pasiūlymų iki 1993 m. sausio 1 d. nebus įmanoma priimti, Taryba nusprendė taikyti pereinamojo laikotarpio sistemą. Dėl PVM tarifų ji priėmė Direktyvą 92/77/EEB².
5. Minėta direktyva nustatyta minimalių tarifų sistema. Joje nurodyta, kad nuo 1993 m. sausio 1 d. iki 1996 m. gruodžio 31 d. nustatytas standartinis tarifas negali būti mažesnis kaip 15 proc. Šios iki 2010 m. gruodžio 31 d. taikomos nuostatos galiojimas buvo pratęstas keturis kartus.
6. Siekdama išlaikyti pasiektą tarifų derinimo lygį, Komisija du kartus pateikė pasiūlymus, kuriais nustatoma, kad standartinis tarifo dydis gali svyruoti nuo minimalaus 15 proc. tarifo iki maksimalaus 25 proc. tarifo³. Toks dydis buvo nustatytas pagal tarifus, taikomus valstybėse narėse, kur standartiniai tarifai visada svyravo nuo 15 iki 25 proc.
7. Abiem atvejais Taryba iš dalies pakeitė šiuos tarifų derinimo pasiūlymus⁴, palikusi tik minimalaus 15 proc. tarifo principą, atitinkantį 1992 m. direktyva nustatytą sistemą.
8. Tačiau priimant šias Tarybos direktyvas, Tarybos protokole buvo pateikta pastaba apie valstybių narių pastangas nedidinti 10 taikomų minimalaus ir maksimalaus tarifų procentinių punktų ribų. Tai rodo nuolatinį valstybių narių susirūpinimą didesnius ir mažesnius tarifus taikančių šalių padėties iškraipymu ir galimu poveikiu biudžetui dėl

¹ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

² OL L 316, 1992 10 31, p. 1.

³ COM(1995) 731 (OL C 73, 1996 3 13, p. 22) ir COM(1998) 693 (OL C 409, 1998 12 30, p. 13).

⁴ 1996 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 96/95/EB (OL L 338, 1996 12 28, p. 89) ir 1999 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyva 1999/49/EB (OL L 139, 1999 6 2, p. 27).

skirtingo dydžio PVM tarifų. Atsižvelgiant į dabartinę ekonomikos krizę, yra ir daugiau priežasčių, dėl kurių PVM direktyvoje turėtų ir toliau būti nurodytas minimalus standartinis tarifas.

9. Nežiūrint to, kad bendra PVM sistema, paremta 2000 m. Komisijos priimta⁵ ir 2003 m. atnaujinta⁶ PVM strategija, kuriai būdingas pragmatiškumas ir laipsniškumas, buvo įvairiai tobulinama, PVM sistema ir toliau lieka su ydomis ir sunkina administravimą. Tad ją reiktų iš esmės persvarstyti. Naujos ekonomikos realijos, technologiniai procesai, apgaulės būdai ir pan. kelia naujus iššūkius. Todėl Komisija planuoja netrukus paskelbti konsultacijoms skirtą žaliąją knygą apie naują PVM strategiją. Taip bus pradėtos konsultacijos dėl būsimojo mokesčių derinimo. Tik atsižvelgus į šių konsultacijų rezultatus bus galima priimti tinkamą sprendimą dėl standartinių PVM tarifų dydžio ES.
10. Be to, priėmus naujausius PVM direktyvos pakeitimus⁷, buvo pasirinktas apmokestinimas pagal vartojimo vietą, nes taip yra mažiau galimybių sudaryti tarptautinių sandorių, kuriais siekiama mažesnių PVM tarifų ir taip iškraipoma konkurencija. Vis dėlto svarbu ir toliau neleisti, kad dėl didėjančio valstybės narės taikomų standartinių PVM tarifų skirtumo ES sutiktų struktūrinė pusiausvyra ir kai kuriose veiklos srityse atsirastų konkurencijos iškreipimų. Šiuo tikslu netiesioginių mokesčių – tiek akcizų, tiek PVM – srityje įprasta nustatyti minimalius tarifus. Nors maksimalus tarifas nėra siūlomas, tikėtina, kad ribos tarp valstybės narės taikomų standartinių tarifų kaip ir iki šiol užtikrins tinkamą vidaus rinkos veikimą, nors ir pripažįstama, kad biudžetui gali prireikti naujų išteklių, surenkamų iš vartojimo mokesčių.
11. Dėl naujųjų valstybių narių narystės nuo 2004 m. gegužės 1 d. ir nuo 2007 m. sausio 1 d. su standartiniu tarifu susijusios sąlygos nepasikeitė. Šis tarifas 27 valstybėse narėse svyruoja nuo 15 iki 25 proc. 15 proc. tarifas taikomas dvejose valstybėse narėse (Kipre ir Liuksemburge), o 25 proc. – trejose valstybėse narėse (Danijoje, Vengrijoje ir Švedijoje).
12. Šiomis aplinkybėmis tikslinga palikti minimalų standartinį 15 proc. PVM tarifą ir pasiūlyti pratęsti dabartinių teisės aktų galiojimą.
13. Norint suteikti įmonėms reikiamą teisinį aiškumą ir sudaryti sąlygas ES lygiu papildomai įvertinti tinkamą standartinio PVM tarifo dydį, nuostatos galiojimą reikėtų pratęsti dar penkiems metams, kol Komisija svarstys naująją PVM strategiją ir pakartotinai tirs, koks standartinis PVM tarifas atitiktų bendrą požiūrį.
14. 2010 m. gruodžio 31 d. baigsis Direktyvos 2006/112/EB 97 straipsnio 1 dalyje nustatyto minimalaus tarifo taikymo laikotarpis, todėl šiuo pasiūlymu siekiama suteikti Tarybai galimybę pratęsti šio tarifo taikymo laikotarpį. Tokiu būdu penkeriems metams – nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. – būtų nustatytas minimalus standartinis 15 proc. PVM tarifas. Komisija taip pat tikisi, kad protokole Taryba vėl pateiks anksčiau sutartą pastabą dėl ribų tarp minimalaus ir maksimalaus tarifų, taikomų minėtu laikotarpiu.

⁵ COM(2000) 348 galutinis, 2000 6 7.

⁶ COM(2003) 614 galutinis, 2003 10 20.

⁷ 2008 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva 2008/8/EB, iš dalies keičianti Direktyvos 2006/112/EB nuostatas, susijusias su paslaugų teikimo vieta (OL L 44, 2008 2 20, p. 11).

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Atsižvelgiant į tai, kad Komisija negavo jokio pranešimo apie konkretų skundą dėl standartinio PVM tarifo taikymo taisyklių, konsultacijų ar nepriklausomo tyrimo neprireikė.

Aptariama priemone tiesiog siekiama pratęsti laikiną nuostatą dėl laikotarpio, kuriuo bus taikomas dabartinis minimalus standartinis PVM tarifas, galiojimą. Pratęsus galiojimo laikotarpį, paprasčiausiai liks galioti su standartiniu PVM tarifu susijusios dabartinės sąlygos, kurios yra priimtinos. Pratęsimas yra techninio pobūdžio, todėl poveikio vertinimas nėra būtinas.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

Direktyva iš dalies keičiama PVM direktyva. Teisinis pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 113 straipsnis.

• Subsidiarumo principas

Subsidiarumo principas taikomas, jei pasiūlymas nepriklauso išimtinai Europos Sąjungos kompetencijai. Šio pasiūlymo tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti dėl toliau nurodytų priežasčių.

PVM direktyvoje Europos Sąjunga jau nustatė suderintas nuostatas dėl PVM tarifų taikymo. Šios nuostatos gali būti keičiamos ir jų taikymas gali būti pratęsimas tik Europos Sąjungos teisės aktu, o valstybių narių teisės aktai negali skirtis nuo suderintų taisyklių.

Pasiūlymo tikslų įgyvendinimą ir lygias galimybes Europos Sąjungos piliečiams bus galima užtikrinti tik Europos Sąjungos veiksmais. Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

• Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytų priežasčių.

Šiuo pasiūlymu paliekamos galioti dabartinės sąlygos, kuriomis valstybės narės taiko minimalų standartinį 15 proc. PVM tarifą.

Pasiūlymu siekiama tik pratęsti laikotarpį, kuriuo taikoma dabartinė nuostata, todėl priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui. Pasiūlymas nesusijęs su finansinėmis Europos Sąjungos išlaidomis ar nauja finansine našta įmonėms ir vartotojams.

• Pasirinkta priemonė

Siūloma priemonė – direktyva. Jokia kita priemonė nebūtų tinkama, nes pasiūlymu keičiamos jau galiojančios direktyvos nuostatos dėl PVM tarifų.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Europos Sąjungos biudžetui.

5. NEPRIVALOMI DUOMENYS

Straipsnių komentarai

1 straipsnis

1 straipsnyje siūloma, kad dabartinio valstybės narės nustatyto minimalaus standartinio 15 proc. PVM tarifo taikymas būtų pratęstas nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d.

2–4 straipsniai

Šiuose straipsniuose pateikiamos direktyvos įsigaliojimo nuostatos.

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiama Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos nuostata dėl minimalaus standartinio tarifo taikymo trukmės

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 113 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisės akto pasiūlymą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę⁸,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁹,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos¹⁰ 97 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad nuo 2006 m. sausio 1 d. iki 2010 m. gruodžio 31 d. standartinis tarifas negali būti mažesnis kaip 15 proc.
- (2) Valstybėse narėse galiojančiu standartiniu pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) tarifu bei pereinamojo laikotarpio sistema užtikrintas priimtinas šios tvarkos veikimas. Nustačius naujas paslaugų teikimo vietos taisykles, pagal kurias pasirinktas apmokestinimas pagal vartojimo vietą, buvo dar labiau apribotos galimybės pasinaudoti PVT tarifų skirtumais pakeičiant minėtą vietą ir sumažinti galimi konkurencijos iškraipymai.
- (3) Siekiant, kad dėl didėjančio valstybėse narėse taikomų standartinių PVM tarifų skirtumo Europos Sąjungoje nesutriktų struktūrinė pusiausvyra ir kai kuriose veiklos srityse neatsirastų konkurencijos iškraipymų, netiesioginių mokesčių srityje priimta nustatyti minimalius tarifus. Minėti tarifai reikalingi ir PVM atveju.
- (4) Kol nėra konsultacijų išvadų dėl naujos PVM strategijos, kurioje tikimasi aprašyti būsimas taisykles ir atitinkamą derinimo lygį, ankstoka nustatinėti nuolatinio standartinio tarifo dydį arba svarstyti minimalaus tarifo dydžio keitimą.

⁸ OL C[...], [...], p. [...].

⁹ OL C[...], [...], p. [...].

¹⁰ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

- (5) Todėl dabartinį minimalų standartinį 15 proc. tarifą reikėtų palikti pakankamai ilgam laikui, kad būtų užtikrintas teisinis aiškumas ir galimybė vėl atlikti peržiūrą.
- (6) Šia direktyva nedraudžiama iki 2015 m. gruodžio 31 d. vėl peržiūrėti PVM teisės aktus, siekiant atsižvelgti į pokyčius, susijusius su naująja PVM strategija.
- (7) Todėl Direktyvą 2006/112/EB reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2006/112/EB 97 straipsnis pakeičiamas taip:

„97 straipsnis

Nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. standartinis tarifas negali būti mažesnis nei 15 proc.“

2 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos, ne vėliau kaip iki 2011 m. sausio 1 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą bei tų nuostatų ir šios direktyvos atitikties lentelę.

Priimdamos tas nuostatas, valstybės narės daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės Komisijai pateikia šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas